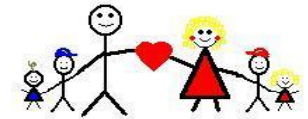
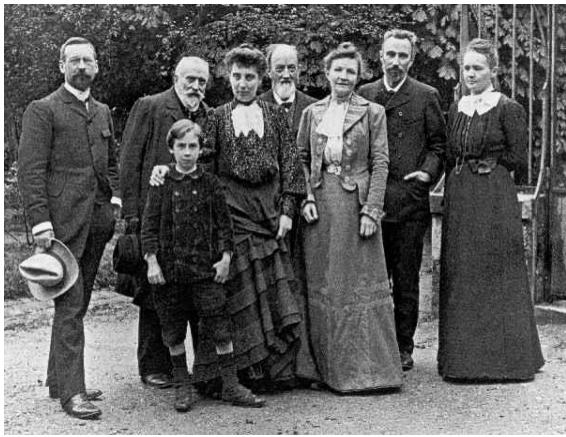

Kleine geschiedenis van het Belgisch erfrecht

26 september 2014
Prof. Dr. Hélène Casman

Vrije Universiteit Brussel

Erfrechtwoordenschat

- Erven-erfenis-nalatenschap
- Erfgenaam-wettelijke erfgenaam
- Kinderen
- Langstlevende echtgenoot
- Giften-schenking-testamenten
- Voorbehouden erfdeel of reserve

Belangrijke wetten

- ① 1804 Burgerlijk Wetboek (code Napoléon)
- ② 1896 Erfrecht van de langstlevende echtgenoot
- ③ 1976 Hervorming huwelijkscontracten
- ④ 1981 Erfrecht van de langstlevende echtgenoot
- ⑤ 1987 Hervorming afstammingsrecht
- ⑥ 2003 Valkenierswet
- ⑦ 2012 Laatste wijzigingen

① Burgerlijk Wetboek

- Absolute voorrang voor de (wettige) kinderen
  - Allen gelijk, geen voorrang volgens leeftijd of gender meer
  - Voorbehouden minimumerfdeel
- Langstlevende echtgenoot
  - Als er kinderen zijn: geen enkel erfrecht
  - Wel via huwelijkscontract (huwelijksvoordelen) – argwaan als er voorkinderen zijn
- Giften aan de echtgenoot?
  - Argwaan als er 'voorkinderen' zijn

② Erfrecht 1896

- Voor langstlevende echtgenoot: enkel vruchtgebruik
  - $\frac{1}{2}$ van de nalatenschap
  - $\frac{1}{4}$ als er voorkinderen zijn
- Stopt bij aangaan nieuwe huwelijk

③ Huwelijkscontracten 1976

- Wettelijk stelsel
  - Gemeenschap van aanwinsten
  - Beheerd door beide echtgenoten
- Begrip huwelijksvoordelen is behouden
  - Met onderscheid gemeenschappelijke kinderen en kinderen 'uit een vorig bed'

④ Erfrecht 1981

- Samenloop met kinderen
  - Zowel voorkinderen als gemeenschappelijke kinderen
- Nog altijd vruchtgebruik
  - Maar nu op alles
    - In principe omzetbaar
    - Fictieve veroudering
    - Assepoesterregel

⑤ Afstammingswet 1987

➤ Alle kinderen gelijk

- Geen 'natuurlijke' kinderen meer
- Ze erven altijd mee, en evenveel, als de 'wettige kinderen'

⑥ Wat Valkeniers

- Als er voorkinderen zijn
- Overeenkomst in het huwelijkscontract
  - Geen of minder erfrecht voor langstlevende echtgenoot
  - Maar: niet raken aan vruchtgebruik gezinswoning

⑦ Wijziging 2012

- Levensverzekering
- Kan een cadeau zijn
- Maar moet binnen dezelfde perken blijven als een ander cadeau
- Geen instrument meer om kinderen te onterven

Hoe het erfrecht veranderen?

- 'Aanwinsten < > familiegoederen
- Basisonderscheiding voor erfrecht echtgenoot < > kinderen
- Meer of minder vrijheid om het zelf te regelen?
- Erfgoed' ?

Assepoester in Wonderland?

Erfgoed?

- Oplijsten ter herinnering
  - Inventarissen, huwelijkscontracten
- Doorgeven over generaties heen
  - Fideicommiss of doorgeefplicht
    - Een vermogen
    - Een klein object